

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและทารกขณะให้อาหารเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต และพัฒนาการด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งส่งผลให้มารดาปรับตัวสู่บทบาท มารดาได้อย่างเหมาะสม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและ ทารกขณะให้อาหารและปัจจัยด้านมารดาที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แนวคิดปฏิสัมพันธ์ของบาร์นาร์ด ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรม เป็นกรอบในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาที่มีบุตรคนแรกและ ทารกอายุ 1 ถึง 12 เดือนที่มารับบริการที่คลินิกสุขภาพเด็กดี โรงพยาบาลวชิรพยาบาล และสถานี อนามัย 18 แห่งในเขตอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ระหว่างเดือน กรกฎาคม ถึง เดือน ธันวาคม พ.ศ.2550 กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง จำนวน 60 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบ สัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของมารดา ทารก และ สภาพแวดล้อมขณะให้อาหาร แบบสอบถามความรู้ เรื่องสื่อสัญญาณทารก และแบบสังเกตปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและทารกขณะให้อาหาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาและหาความสัมพันธ์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบลำดับ ที่ของสเปียร์แมน และไคสแควร์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างมารดาและทารก ร้อยละ 85 (51 คู่) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี และกลุ่มตัวอย่าง มารดาและทารก ร้อยละ 15 (9 คู่) มีปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ดี
2. ปัจจัยด้านมารดา เฉพาะประสบการณ์ในการเลี้ยงดูทารกแตกต่างกันจะมีโอกาสเกิด ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและทารกขณะให้อาหารดีหรือไม่ดีแตกต่างกัน (Fisher's Exact Test = .027, $p < .05$)

ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าประสบการณ์ในการเลี้ยงดูทารก มีส่วนสำคัญต่อมารดาที่มี บุตรคนแรกในการเลี้ยงดูบุตร ซึ่งส่งผลให้มารดาที่มีบุตรคนแรกแสดงพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ ระหว่างมารดาและทารกขณะให้อาหารอย่างเหมาะสม

Interaction between the mother and infant during infant feeding is a crucial factor affecting the growth, socio-emotional, and cognitive development of an infant. This interaction also leads to appropriate adaptation of the maternal role. The purpose of this study was to describe interaction between mother and infant during infant feeding and the mothers' related factors. The concept of the study was based on Barnard's model and reviewed literature. Subjects included primipara mothers and infants aged from 1-12 months, who visited the Well Baby Clinic of Wanornniwas hospital and 18 health care centers in Wanornniwas district, Sakon Nakhon province during July to December 2007. Sixty pairs of mothers and infants were chosen by purposive sampling. The research tools included an interview form comprising of demographic data, the Knowledge of Infant Cues Questionnaire, and the Observation Form on Interaction between Mother and Infant during Infant Feeding. Data were analyzed using descriptive statistics and the relationship between variables was tested by Spearman rank correlation coefficient and chi-square.

The results of study revealed that:

1. Eighty five percent (51 pairs) of subjects, mother – infant, had a positive quality of feeding interaction while 15.0% (9 pairs) had a negative quality of feeding interaction; and
2. Maternal factors, especially the difference experienced in taking care of infants indicated the difference in interaction between mothers and infants during infant feeding (Fisher's Exact Test = .027, $p < .05$).

The results of this study indicate that experience in taking care of infants is important to primipara mothers. These may affect appropriate interaction behaviors during infants feeding among the mothers.